

14

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД

С Т А Н О В И Щ Е

по конституционно дело № 7/2011 год.

ОТНОСНО: Искане на главния прокурор на Република България за установяване противоконституционност на разпоредбата на чл. 100 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание (обн. ДВ, бр. 58 от 2009 г., посл. изм. ДВ, бр. 43 от 2010 г.) в частта, в която установява задължение за държавни органи и длъжностни лица от държавната и общинската администрация и граждани да представят сведения и документи, които представляват следствена тайна.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 16.V.2011 год. по посоченото дело Конституционният съд /КС/ е конституирал Върховния касационен съд /ВКС/ като заинтересувана страна.

Като такава страна становището на ВКС е за уважаване искането на главния прокурор за установяване противоконституционността на чл.100 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание /ПОДНС/ в частта, установяваща задължение за държавни органи и длъжностни лица от държавната и общинска администрация и граждани да предоставят сведения и документи, които представляват следствена тайна, поради противоречие на цитираната разпоредба от ПОДНС с чл.8 и 117, ал.2 от Конституцията на Република България /КРБ/.

Искането на главния прокурор се споделя по изложените в него съображения както относно допустимостта, така и относно основателността му.

Искането е основателно и поради следното:

Оспорената разпоредба, доколкото включва между задължените лица още президента, вицепрезидента, конституционните съдии и всички магистрати, противоречи пряко на р.5 от 17.V.1995 год. по кд № 3/1995 год., обн. ДВ, бр.62 от 11.VII.1995 год., и това противоречие е от значение не само за допустимостта на искането – във връзка с която е взето предвид от главния прокурор – а и за неговата основателност.

Изследователи на практиката на КС отбелязват, че в р.5-95 год. за първи път е извършено т.нар.конформно/щадящо, съхраняващо/ тълкуване на закона – той се приема да е конституционносъобразен, но само при положение, че се разбира и прилага със смисъла и съдържанието, разкрити от КС. Съдът избира между възможните тълкувания на закона онова, което съответства на КРБ, обявява, че той остава да действа при това именно тълкуване и така избягва постановяването на анулиращо закона решение.

В същото решение КС е приложил техниката на нареченото още неутрализиращо конформно тълкуване като от тълкуваната разпоредба е изключил онази възможна нейна интерпретация, която би я поставила в противоречие с КРБ. Сезиран с оспорване конституционносъобразността на чл.95 от тогавашния ПОДНС, предвиждащ НС или съответната комисия да могат да задължават длъжностно лице или гражданин да се яви и да отговори на поставени въпроси, КС е приел, че разпоредбата не противоречи на разделението на властите, прогласено в чл.8 КРБ, с изключване обаче от задължените лица на президента, вицепрезидента, конституционните съдии и всички магистрати.

Решение 5-95 год. на КС, като задължително „за всички държавни органи, юридически лица и граждани” /чл.14, ал.6 от Закона за Конституционния съд/, а следователно и за самото НС, е налагало

изключване поначало от кръга на възможните източници на информация лицата, които КС е изключил.

Единственият проблем за непосредственото действие на решението е, дали задължителната му сила може да следва само от мотивите към него, където именно КС е заявил, че „императивно следва да бъдат посочени лицата, по отношение на които този текст не се прилага”. По-убедителен е даваният в теорията положителен отговор на поставения въпрос, че главните /принципни, „носеци”/ мотиви са задължителни независимо към какво тълкуване се отнасят-нормативно /абстрактно, несвързано с определен казус/ или казуално/свързано с определен казус/, каквото е направеното в обсъжданите мотиви, а очевидно същото разбиране и КС е споделял с употребата на „императивно” за изразяване на волята си.

По отношение на всички останали лица чл.100 ПОДНС е в противоречие с чл.117, ал.2 КРБ поради съображенията, изложени от главния прокурор. Опазването на следствената тайна, т.е. неразгласяването на материалите от досъдебното разследване според употребената в НПК терминология /чл.198/ е дейност по осъществяване функциите на съдебната власт, а нейната независимост е заплашена в най-голяма степен с намесата от представители на другите власти, която винаги може да повлияе на вътрешното убеждение на прокурори и следователи, на съдии и съдебни заседатели, да създаде предпоставки за прояви, противни на изискващите се от тях обективност и безпристрастност.

Използвана литература

Ж.Сталев. Сила на решенията на Конституционния съд, обявяващи закон за противоконституционен-Съвремененно право, бр.5/1995 год., с.11-13

Н.Неновски. За „условното съответствие” на закона с Конституцията-Правна мисъл, бр.3-4/1997 год., с.25-29

18

Конституция на Република България. Аотирана с тълкуванията на Конституционния съд. Съставител Н.Неновски. Изд. Сиби, 2001 год., с.8-10,33

В.Мръчков. Проблеми на съдебната власт в практиката на Конституционния съд. Юридически свят, бр.1/2007 год., с.130-131

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Предвид изложените съображения, Пленумът на Върховния касационен съд на Република България Ви представя своето писмено становище по конституционно дело № 7/2011 г.

Становището е прието на заседание на пленума на ВКС, проведено на 02.06.2011 г. От общо 94 съдии, на заседанието присъстваха 79 съдии, от тях „за” приемане на становището гласуваха 79 съдии.

**ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД:**

Симеон Чаначев
/СИМЕОН ЧАНАЧЕВ/

/съгл. Заповед № 664/01.06.2011 г./